

www.lesnapedagogika.sk • +421 45 520 2436 • listy@lesnapedagogika.sk

100 ROKOV VZÁJOMNE I V TRADÍCII

...na okno už padla prvá snehová vločka a dieťa vo mne zajasalo: HURÁ! Vianoce budú pekné biele! Áno, nechce sa to veriť nikomu z nás, že tento rok opäť ubehol akosi rýchlo. No bol to rok výnimočný! Veď oslavovať sté výročie vzniku Československa nemôžeme kedykoľvek a toho ďalšieho (myslím dve- stého) sa už pravdepodobne nedožijeme ☺.

O histórii sa hovorí, že je učiteľkou života a tým, že podáva správu o minulosti nám umožňuje posudzovať prítomnosť. Možno by bolo poučné vedieť odpoveď na otázku: Aké svedectvá vydajú stromy ako nemí svedkovia plynúceho času o nás za sto rokov? Vtesnať do jedného roku 100 rokov vyššie spomínaného výročia je zaujímavé a trochu aj odvážne. Ani odvetvie lesníctva sa však nedá oddeliť od dejinných udalostí a preto sme sa aj v lesnej pedagogike pridali k československej téme: Storočné letokruhy (Lesnícke dni), Les ukrytý v knihe, Československý detský lesný tábor, českí lektori na Sympóziu o lesnej pedagogike...Zážitkové aktivity lesnej pedagogiky sa tak preniesli do počítania letokruhov, českého čítania, návštevy českých lesných pedagógov na Slovensku a opačne slovenských lesných pedagógov v Česku ☺. A bolo to pekné – vzájomne sme sa inšpirovali, pobavili, bližšie spoznali. Veď toho spoločného máme viac než dosť.

...záver mi umožňuje uzatvoriť kruh a vrátiť sa opäť k aktuálnemu času a blížiacim sa sviatkom - Vianociam. Aj tie sú tradíciou, ktorú si udržiavame rok čo rok a odovzdávame ju aj svojim najbližším – deťom tak, ako ju nám odovzdali naši rodičia.

**Preto Vám prajeme
pokojné a radostné sviatky naplnené vôňou ihličia,
medovníkov a ľudskosti!**

Vaši editori

Danka, Veronika, Ad'ka, Dáška, Majo a Majka

SYMPÓZIUM LESNEJ PEDAGOGIKY 2018

Už po 13. krát sa zišli lesní pedagógovia z celého Slovenska, aby si vymenili skúsenosti v oblasti lesnej pedagogiky na svojom pracovnom stretnutí v dňoch 14. – 15. novembra 2018 vo Vyšnej Boci. Takmer 50 lesných pedagógov z rôznych lesníckych subjektov zo Slovenska bilancovalo svoju prácu za uplynulý rok. Tvorivú a priateľskú atmosféru obohatili lesní pedagógovia z podniku Lesy hlavného mesta Praha z Čiech. Témou tohtoročného sympózia bola lesná zver obsiahnutá v aktivitách celého podujatia. Každoročný bazár nápadov bol opäť inšpiráciou na prípravu nových didaktických pomôcok, pracovných listov a realizáciu tvorivých dielní z prírodných materiálov. Workshop „Hlas lesa“ dal priestor na praktický tréning napodobňovania hlasov zveri pomocou rôznych vábničiek. Workshop „Nekonečné možnosti“ ponúkol námety na dotvorenie pripravených aktivít pomocou tímovej práce, pričom výsledkom bola inšpirujúca báseň, vytvorená pomôcka či dokonca pieseň. Workshop upriamil pozornosť okrem iného aj na tému roka 2019 „Lesy a vzdelávanie“, ako ušitú pre lesných pedagógov. Kolegovia z Prahy si pripravili večernú aktivitu – prechádzku nočným lesom, ktorý bol plný tajomstiev, nečakaných zvukov a magických svetielok. Okrem získaných vedomostí si pedagógovia vybrali „NAJ“ nápad aktivít lesnej pedagogiky, ktorým bol nápad „Vypestuj si svoj les“ pomocou špagdlí a papiera od Jarky Vanyovej a zvolili si „NAJ“ lesného pedagóga, ktorým sa tento rok stal Igor Vizslai zo štátneho podniku Lesy SR, OZ Revúca. Program stretnutia bol naozaj pestrý a čas využitý efektívne - nechýbala živá diskusia o neľahkej, ale zmysluplnej práci lesného pedagóga a o problémoch, ktoré rezonujú v tejto oblasti a poznajú ich aj v Čechách. LESU ZDAR!

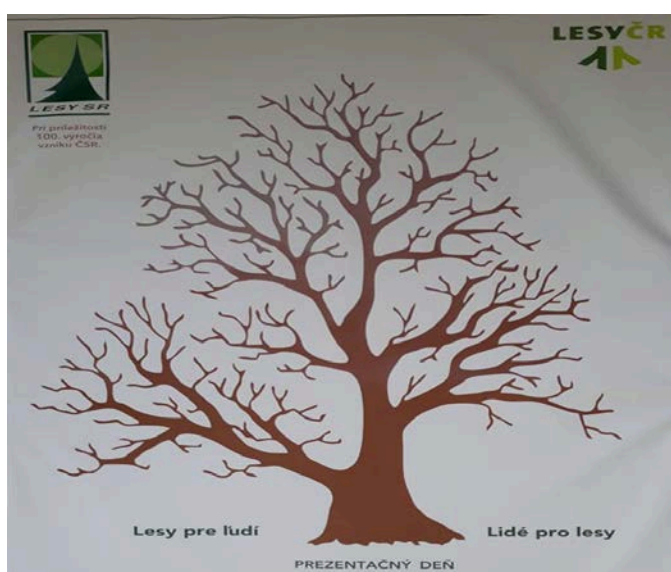

Československá súťaž počas Lesníckych dní 2018

Les ukrytý v knihách od českých autorov

Prezentačný deň lesnej pedagogiky v Antonstále

Československý lesný tábor

100 rokov československého lesníctva pre stredoškôľakov

Československé sympóziu lesnej pedagogiky

Vianoce to sú tradície a uvedomenie si výnimočných hodnôt života ako je zdravie, rodina, spolupatričnosť. Moderná doba vychováva generáciu, pre ktorú tradície strácajú hodnotu, vytvára si akoby svoje, odlišné od tých ktoré majú rodičia či starí rodičia. Je to tak aj s hodnotami týkajúcimi sa prírody a lesa? Majú možnosť lesní pedagógovia ukázať pravé hodnoty a naučiť mladých vytvárať správny postoj k prírode a lesu?

IGOR VISZLAI (Lesy SR, š.p.) : Žiaľ, naozaj musím konštatovať, že hodnoty týkajúce sa prírody a lesa sa vytrácajú. Je to aj vďaka rýchlej a konzumnej dobe, kde každý kto má v nose diery vie, čo v lese a v prírode je najlepšie. Smutné na tom je, že títo všetci ale nemajú po odbornej stránke nič spoločné so skutočnými hodnotami, nemajú zodpovednosť, nepoznajú súvislosti. A úloha lesného pedagóga? Možnosti má, len sa treba vrátiť k podstate lesnej pedagogiky. Prestať s krúžkami šikovných rúk či tvorivými dielňami, zaradovať ich len ako doplnkové aktivity, kedy si deti sami vyrobia spomienku z lesa. Lesnícku prácu, či súvislosti v lese treba vysvetľovať na primeraných aktivitách hravou formou, s osobným prežitím. Lebo hrať sa s deťmi a vysvetľovať hravou formou sú dve úplne rozdielne veci!

JARKA VANYOVÁ (LH Inovec): Pre nás lesníkov má les, samozrejme, výnimočné postavenie, inak by sme si také povolanie nevybrali. Tým, že je to pre nás aj práca, vidíme les v súvislostiach a vzájomných väzbách nielen ako samotnú prírodu, ale aj vo vzťahu k človeku. Ako lesní pedagógovia máme veľkú šancu nakloniť si prostredníctvom detí aj ich rodičov na "našu stranu".

KAMIL BJAČEK (LESY ČR, s. p.) Mladí lidé a děti jsou popředu v tom, jak samozřejmě ovládají moderní technologie a jak málo někteří z nich tráví čas venku. Je to fakt, který nelze přehlížet. Jejich zájem o přírodu lze probudit tím, že v nich nadšení zažehne dospělý (lesní pedagog) svým přístupem. Tím, že jim v přírodě ukáže, jaké tajemství les skrývá a představí jim les zábavnou a pro ně přístupnou formou, například používáním moderních technologií přímo v lese.

Rok 2018 bol rokom osláv a pripomínanie si českej a slovenskej vzájomnosti, spoločnej histórie a priateľstiev. Zažil/zažila si v roku 2018 výnimočnú udalosť, alebo navštívil si miesto, ktoré súviselo so spomínanými oslavami?

IGOR: Aj keď moja návšteva Prahy, Karlštejna, Konopíšť či Pravčickej brány v Českom Švajčiarsku nemali súvis s oslavami storočnice, aj tak to boli pre mňa výnimočné udalosti. Jednak ako spomienky na detské a študentské časy počas spartakiád, ale hlavne objavovanie nových zákutí v rámci Českej republiky.

JARKA: V rámci tohtoročných Lesníckych dní sme sa aj v TN pokúsili naplniť ich tému, a tak bol pre mňa zaujímavý príspevok Renátky Červeňanovej k histórii motívu na československej korune.

KAMIL: V letošním roce jsem se zapojil do projektu „Les ukrytý v knize“ a ve spolupracujících knihovnách uspořádal programy pro děti. Děti byly překvapené tím, jak podobně slovenština zní češtině a jak snadno se naučí další „cizí“ jazyk. Vrcholem oslav byl každopádně česko-slovenský dětský lesní tábor, který proběhl v červenci v účelovém zařízení lesní pedagogiky Lesů SR s. p. v Antonstále. Byl to nádherný pocit sledovat, jak vznikají mezinárodní přátelství a jak děti aktivně a přirozeně používají oba jazyky.

Koniec roka vyvoláva v človeku potrebu zhodnotiť svoj rok v osobnom živote, v práci či záľubách. Ako si ty zhodnotil/zhodnotila svoj rok lesného pedagóga? Bol to rok výnimočný?

IGOR: Svoj rok lesného pedagóga, hlavne jeho záver by som hodnotil ako jedno milé prekvapenie. Získanie titulu Naj lesný pedagóg za rok 2018 ma prekvapilo, aj keď som sa snažil byť viac v úzadí pri debatách o poslaní, cieľoch a metódach práce v rámci lesnej pedagogiky. No o to viac som sa snažil reálne fungovať, aj keď niekedy je to ťažké (hlavne, keď sa nedrží dané slovo). Celá lesná pedagogika sa posúva niekam, kde stráca svoje opodstatnenie. Žiaľ, nepochopenie niektorých osôb (ktoré si len myslia, že sú v lesnej pedagogike dôležité), aké pravidlá by mali fungovať, že je tu celoslovenský koordinátor (v zmysle rámcových dokumentov schválených MPaRV SR), že realizátori aktivít sú partneri a vôbec nie sú v pozícii podriadených, že projekty, ktoré boli úspešné sa vytrácajú, že niektoré nové projekty nie sú dobre pripravené a zvládnuté a teda skôr robia lesnej pedagogike hanbu ako osoh, že niektoré projekty by nemali byť s lesnou pedagogikou vôbec spájané, lebo to lesná pedagogika určite nie je... Takže z môjho pohľadu rok, v ktorom sa veľa pokazilo, ale ako večný optimista verím, že sa to napraví a ten budúci rok bude pre lesnú pedagogiku lepší. Je to všetko o ľuďoch...

JARKA: Tento rok bol pre mňa rovnako výnimočný, ako každý iný. Každý rok stretám nových výnimočných ľudí, zažijem s nimi kopeček zážitkov a to je úžasné.

KAMIL: Z pohľadu lesního pedagoga je pro mě rok 2018 vyjimečný. Je to zejména díky oběma výše zmiňovaným projektům, které беру jako nový impuls pro práci s dětmi. Jsem velmi rád, že jsem se na nich mohl podílet.

PREDSTAVUJEME VÁM – Noví absolventi kurzu LESNÁ PEDAGOGIKA

„Som prvom sústreďením som nemal chuť pokračovať, zľakol som sa nových úloh. Teraz na konci vzdelávania, by som chcel pokračovať a získať nové podnety na aktivity lesnej pedagogiky.“

„Naučil som sa nové, predtým nepoznané veci, na lesnú pedagogiku som získal nový pohľad“.

„Som rád, že som mohol absolvovať tento kurz, s výbornými lektormi a skvelou partiou už lesných pedagógov“.

To je len pár zhodnotení zo záverečnej spätnej väzby - od nových absolventov vzdelávacieho programu LESNÁ PEDAGOGIKA. Teší nás, že napriek prvotným obavám, všetkých 23 uchádzačov absolvovalo povinné úlohy a úspešne tak zložilo záverečnú skúšku, potrebnú na vydanie osvedčenia o absolvovaní kurzu Lesná pedagogika. Stali sa tak novými členmi už 353 člennej rodiny lesných pedagógov. Prajeme Vám veľa krásnych zážitkov a silu veriť v správnu výchovu mladej generácie k hodnotám týkajúcich sa lesa a lesníctva na Slovensku.

Milan Franek, Andrej Dzik, Renáta Karnová, Michaela Haščáková. Lenka Pajtinková, Matúš Kunderát, Peter Kirila, Tomáš Kalma, Marek Štrbáň, Ivan Mrekaj, Juraj Rafaj, Ján Repka, Slavomír Hrešo, Miroslava Krištová, Valéria Čarná, Michaela Lalíková, Roman Mihálik, Jana Klačková zo štátneho podniku LESY SR. Martin Leštinský, Gabriela Chovancová zo Štátnych lesov TANAPu.

Marek Garčár z NLC.

Samo Pajer z Obecných lesov Podolíneec.

Tomáš Ježík z Kysuckej lesníckej spoločnosti.

TIP NA AKTIVITU – Lesnícka vianočná ozdoba

Cieľ aktivity: poukázať na tradície výroby vianočných ozdôb s použitím materiálu z lesa

Cieľová skupina: 6-99 rokov

Pomôcky: drevené paličky z letorastov, záhradnícke nožnice, silikónové lepidlo, lesné plody, mach

Popis aktivity: Z letorastov lesných drevín si záhradníckymi nožnicami pripravíme paličky v rôznych veľkostiach, ktoré poukladáme nad seba od najdlhšej po najkratšiu. Na drevenú paličku (cca 10cm) ich nalepíme pomocou silikónového lepidla tak, aby sa vytvoril tvar stromčeka. Nakoniec môžeme na vodorovné paličky nalepiť rôzne semienka lesných drevín, mach, prípadne drobné ozdôbky podľa vlastnej fantázie. Pre naplnenie cieľov lesnej pedagogiky môže lesný pedagóg poukázať na poznávanie lesných drevín podľa letorastov a lesných plodov, rovnako si deti osvoja zručnosti jemnej motoriky a vnímania veľkostí predmetov.

